

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Izhaja vsak dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sezani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. — Če ne oglasom 10 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 870.

POLITIČNO DRUŠTVO „EDINOST“

VABILO

javni redni občni zbor

političnega društva „Edinost“

v torek 8. decembra 1903.

ob 4. uri popoldne

v dvorani „Narodnega doma“

v Sv. Ivanu

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Eventuelnosti.

Na obilno udeležbo vabi

ODBOR.

Iz ogrske zbornice.

zblizevanje med Tiszom in opozicijo.

BUDIMPEŠTA 30. — Opozicija nadaljuje s tehnično obstrukcijo in je stavila mnogo predlogov glede overovljenja zapisnika. — Liberalni poslanec Nagy stavi je predlog, naj zbornica preko opozicijskih posl. preide na dnevni red. (Velik hrup in prigovarjanje na levici.) Posl. Nagy je izjavil, da vsa zbornica obsaja postopanje opozicije, katera parlamentarizem tepta v blato in ga dela smešnim. (Hrup na levici.)

Posl. Nessi je na to izjavil, da Nagyjeve izjave smatra za osebne insinacije, katere z ogorčenjem zavrača. Posl. Nagy je v kratkih besedah zavrnil posl. Nessija, zbornični predsednik pa je na neko tozadevno zahtevo posl. Nessija izjavil, da smejo ministri govoriti k dnevnemu redu tudi če niso poslanci.

V razpravi glede overovljenja zapisnika govoril je četrti posl. Zoltan Papp. Ko je ta staval svoj spreminjalni predlog, zahteval je posl. Kubik, naj bi se o vsakem spreminjalnem predlogu posebej glasovalo. Nasproti tej zahtevi zastopal je predsednik stališče, da ima zbornica ali nespremenjeno overoviti zapisnik ali pa skupno sprejeti vse spremembe.

Ko je ministerski predsednik ustal, da bi govoril, zaklical mu je posl. Kezckemety: »Mi bi radi enkrat slišali tudi kaj o petroleju!« Ministerski predsednik: »Jaz bi rad odgovoril, a bi žalibog moral prestopiti meje dostojnosti.«

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac. Poslovenil K. Z.

V.

(60)

Dvojno snidenje.

»Moja hči... Helena je ugrabljena. Idite na vrt! Zastržite cesto! Odprite orožnikom! Za morilec!«

Z divjim naporom je mahoma pretrgal verigo, s katero je bil priklenjen velik pesčevaj.

»Helena! Helena!« mu je klical.

Pes je poskakoval, kakor lev, lajal divje ter drl na vrt in sicer tako naglo, da mu general ni mogel slediti.

V tem hipu je odmeval po ulici konjski dir, in general sam je hitel odpirat.

»Brigadir«, je vpil, »zastavite pot morilecu gospoda de Mauny. Skozi moj vrt beži. Brž, zastavite pota v pikaristijske hribe!«

Ministerski predsednik je izjavil, da mu zabave opozicije prihajajo popolnoma prav, ker bo narač tako vsaj jasno videl, kako gospodje od opozicije v sedanjih nevarnih momentih krađejo čas javnim zadevam. (Velik nemir in protestni klici na levici.) Danes ne ugovarja zahtevi opozicije, naj bi se o vsakem njenem predlogu posamezno glasovalo, da bo dežela imela konstatirati, s kakimi sredstvi deluje opozicija. Na splošno pa mora prepuščati razsojevanju zbornice, da-li se ima o takih popravkih glasovati en bloc ali posamezno.

Posl. Hollo je izjavil, da on ne jemlje resno vesti, da se misli ministerski predsednik žrtvovati (Glej tozadevno brzojavko spodaj. Op. ur.) v svrhu vpostavljenja parlamentarnega reda. On vidi v tej izjavi omalovaževanje narodnega boja, ki se pod Tiszovo vlado daja ravno tako malo voditi od osebnih motivov, kakor se je dajal pod prejšnjimi vladami.

Opozicijsalec Lengyel zahteval je besedo, da bi polemiziral z izvajanjem ministerskega predsednika, na kar pa je posl. Kubik (istotako opozicijsalec) v svrhu obstrukcije izročil polo, na katerej je 20 poslancev zahtevalo, naj se glasuje po imenih, da-li se ima posl. Lengyelu dovoliti besedo ali ne.

Ko je tehnična obstrukcija nekoliko časa nadaljevala, svaril je posl. Košut večino, naj z nasilnim postopanjem ne sili opozicije v tehnično obstrukcijo. Ako bi bila večina pravočasno zahtevala madjarski poveljni jezik, bi parlament ne bil doživel ponižanja. Ker se o sedanjih razmerah ne da doseči uresničenja te vroče želje madjarskega naroda, je pa vendar mogoče izposlovati nekatero dragoceno narodno zahtevo, katere niso odvisne od dvora in vojske, in sicer volilno reformo, uvedenje madjarskega učnega jezika v vojaške šole in mnogoposocialnih reform. — Govornik je ponovno apeliral na večino, naj ne zlorablja svoje moči.

Ministerski predsednik grof Tisza je izjavil, da iz Košutovih izjavanj crpi nado, da se najdejo dotikališča v prepričenju najskrajnejšega boja. Kar se tiče volilne reforme opozarjal je ministerski predsednik na dotični odstavek v svojem programnem govoru in je soglašal z njenem posl. Košuta, da je volilna reforma neobhodno potrebna. Tisza je nadalje izjavil, da nameruje tozadevno predlogo — po preštudiranju v to potrebnega materijala od strani strokovnjaškega odseka — vsakakor tako pravočasno predložiti zbornici, da se bodo nove volitve mogle vršiti že na podlagi novega volilnega zakona, ako ne bodo nepredvidni dogodki zahtevali predčasno razpuščenje parlamenta. Kar se tiče pouka madjarščine v šolah na Ogrskem, izjavil je ministerski predsednik, da se isti najstrožje uvede.

Govoru ministerskega predsednika so

Po vseh zemljiščih, parkih in hišah uredim gonjo. Vi ostali, je rekel svojim ljudem, »stražite ob cesti in zastavite vso črto od barjere do Versaillesa. Naprej, vsi!«

Prijel je za puško, ki mu jo je prinesel sluga in hitel v vrtove, klicaje psu: »Išči!«

Strašno lajanje mu je odgovarjalo iz daljave, in zavil jo je v stran, od koder je menil, da prihaja psje rohnenje.

Iekanje orožnikov, generala, njegovih ljudij in sosedov do sedmih zjutraj je ostalo brezvspešno. Pes se ni bil povrnil. Zdelan valed utrujenosti in ostare vsled boli se je povrnil marki v salon, osamljen v srecu, čeprav je imel še troje otrok.

»Dokaj hladni ste bili nasproti svoji hčerki«, je rekel opazivši soprogo. »Nekaj nam je vsaj ostalo od nje«, je dodal kazaje na vezenje, na katerem je videl pričeto cvetlic. »Ravno kar je bila še tu in sedaj je izgubljena, izgubljena!«

Plakal je, skril glavo v roki in ostal za hip molčeč, ne da bi si upal opazovati salon, ki mu je se pred kratkim nudil podoba družinske sreče. Žarki jutranje zore so se borili

tudi Košutovi živahno ploskali. Le posamezni člani ljudske stranke in Szederkenyijeve skupine skušali so proti govoru protestirati.

Posl. Polonyi je izjavil, da je mnogo politikov, ki bi z vsč silo povspeševali ustvarjenje miru. Po Polonyijevem govoru odrejen je bil kratek odmor.

V poslanskih krogih smatrata se Košutov in Tiszov govor, kakor priprave za mirovna pogajanja. Po hodnikih agitirajo le člani ljudske stranke in Szederkenyijeve skupine ter mlajši člani Košutove stranke proti sklenjenju miru.

Po odmoru je posl. Zichy v imenu ljudske stranke izjavil, da ona sicer želi, da bi se našel izhod iz sedanjih zmešnjav, vendar pa da Košutova izvajanja ne kažejo prave poti k temu izhodu, ker je spravil na dan vprašanje, ki ni niti na dnevnem redu. Dokler se ne odpravijo kršenja zborničnega reda je razmotanje nemogoče in vsled tega nujno prosi predsednika, naj odtegne svoj predlog glede vsporednih sej.

Posl. Hollo je izjavil, da ne more biti niti govora o kakih mirovnih pogajanjih, dokler se ne ugodni narodnim zahtevam in dokler se ne popravi izvrženega kršenja zborničnega reda.

Posl. grof Apponyi je izjavil, da je s zadovoljstvom slišal, da je navstalo upanje glede izhoda iz sedanjega zmedenega položaja, ne da bi bilo treba v to kršiti ustavo in narodne interese. K temu more dovesti le pot mesebojnega sporazumljenja. — Zahteva grofa Zichyja, naj bi se večina pokorila radi kršenja zborničnega reda, je jednostavno neizvedljiva. Govornik je predlagal, naj bi se predlog glede obrščevanja vsporednih sej le začasno suspendiral.

Posl. Ugron je izjavil, da čeravno bi bili vsprejeti na dnevnem redu stoječi zakonski načrti, vendar ostaja opoziciji na razpolago še dolga vrsta zakonskih načrtov, o katerih lahko uveljavi svojo voljo. Ako bi torej vlada mogla dati zbornici poročstvo, da se vprašanje madjarskega jezika ugodno reši v dobi 6 do 8 let, bila bi to podlaga za izmotanje iz zmešnjav in bi istočasno vsemu madjarskemu javnemu mnenju omogočila, da se na gospodarskem polju združi proti Avstriji. Ugronov govor je del Košutove stranke in nekaj članov ljudske stranke ter Szederkenyijeve skupine vsprejelo živahnem ploskanjem.

Posl. Krasznay je predlagal, naj se zasedanje zbornice odgodi do srede, da bodo stranke imele priliko razpravljati v strankinih okvirih o dogodkih v današnji seji.

Ministerski predsednik grof Tisza je izjavil, da je Košutov govor napravil nanj utis, da bo mogoče političen boj napeljati v normalno strugo, ako se odpravijo nekatera nesporazumljenja in ako se natančno pojasni

z ugašajočimi svetilkami; sveče so bile požgale papirnate okraske; vse se je skladalo z obupom tega očeta.

»On mora poginiti«, je rekel po kratkem molku ter kazal na vezilni okvir. »Ne mogel bi videti ničesar več, kar bi nas spominjalo nje.«

Strašna božična noč, v kateri sta imela marki in markiza nesrečo, da sta izgubila najstarejšo hčerko, ne da bi se mogla ustavljati čudovitemu vplivu, vzhajajočemu iz nesamovoljnega ugrabnika, jima je bila v svarilo, dano od usode.

Bankrot necega agenta za menjice je uničil markija. Jemal je denar na soprogino imetje, da poskusi spekulacijo, katere dobički naj bi povrnilo rodbini prejšno premoženje; toda to podjetje jih je popolnoma uničilo. Gnan od obupa, da poskusi vse, se je general izselil. Šest let je minilo po njegovem odhodu. Čeprav je dobivala rodbina redkokedaj od njega poročila, je bil vendar naznanil svoj povrat nekoliko dni popred, nego je Španija pripoznala neodvisnost ameriških ljudovlad.

stališče vlade. Na podlagi tega podpira tudi on Krasznayev predlog.

Po teh besedah, katere je odobrvala tudi vsa Košutova stranka, prišlo je do ojstrega besednega spopada med posl. Kaasom in Krasznayem.

Predsednik je na to predlagal, naj bi opozicija odtegnila svoje spreminjalne predloge k zapisniku, da bo v smislu Krasznayevega predloga mogoče zaključiti sejo. Ker se je opozicija temu predlogu uprla, glasovala je zbornica o vsakem predlogu posebej.

Na to je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v sredo.

Nazori ministerskega predsednika Tisze o položaju.

BUDIMPEŠTA 30. Danes je priredil ministerski predsednik Tisza banket na čast deputaciji svojih volilcev iz Ugre, katera mu je prinesla mandat. Na banketu imel je Tisza govor, v katerem je izrekel napitnico na kralja Frana Josipa. V govoru povdarjal je vladarjevo konstitucionalno mišljenje, njegovo vitežko in dobro srce, ki vzbuja čustva hvalečnosti in upanja. Kralj je posebljena nada, katero goji narod v svojo bodočnost. (Živahna pohvala.) Kaj bi se bilo v bližnji minolosti dogodilo, ko smo se mi lahko mišljeno igrali z ognjem, da ni stal kralj ob strani narodu? Pravi Madjar ne more na tega kralja drugače misliti, nego s čustvom udanosti, spoštovanja in zvestobe. Ali nikoli nismo bili dolžni z večjo udanostjo in zvestobo misliti na-nj, nego ravno sedaj. Minister je zaključil z vsklikom: Fran Josip I., ustavni kralj Ogrske, naj živi! (Navdušeni »Živio!«-klici.)

Tisza se hoče žrtvovati?

BUDIMPEŠTA 30. »Ogrska korespondenčna pisarna« javlja: Današnji listi javljajo, da je ministerski predsednik grof Tisza izjavil, da je pripravljen odstopiti, ako opozicija pripusti vsprejetje idemnitetne in rekrutne predloge in ako ne bo nasprotovala nekaterim spremembam zborničnega pravilnika. »Ogrska korespondenčna pisarna« trdi, da poročila listov o pojstrenju zborničnega pravilnika niso točna. V boljše umevanje navedene ministrove izjave je treba povdariti, da se je podala v odgovor na neko poročilo, glasom katerega se v opozicijskih krogih pripisuje osebni značaj sedanjega boja opozicije proti vladi in se namerava skleniti mir pod pogojem, da odstopi sedanj ministerki predsednik.

Temešvar za Tiszom.

TEMESVAR 30. Generalno zborovanje mesta Temešvar je o velikem navdušenju soglasno sklenilo pozdraviti in izreči popolno zaupanje ministerskemu predsedniku grofu Tiszi, kateri da se trudi omogočiti zopet delovanje parlamenta. Na zborovanju se je nadalje zagotovilo Tiszi vsetransko podporo njegovemu patrijotičnemu prizadevanju.

Necega lepega jutra je stalo več francoskih trgovcev nekaj milj od Bordeauxa na neki španski brigi. Nestrpno so čakali na povrnitev v domovino s svojim bogastvom, pridobljenem po dolgem delu in nevarnih potovanjih, bodisi v Mexiki, bodisi v Kolumbiji. Neki mož, vsled težav in nadlog bolj postaran, nego so dopuščala njegova leta, se je bil naslonil na ladijno ograjo in je bil navidezno neobčuten za prizor, ki se je nutil očem na krovu stoječih potovalcev. Utekli nevarnostim morske vožnje in izvaljeni po krasnem dnevu, so prišli vsi na krov pozdravit rodno zemljo. Večina izmed njih je na vsak način že hotela videti v daljavi svetilnike, poslopja Gascogne in kordovanski stolp, mej katere so se vmešavali stvori nekoliko belih meglc, vzdigajočih se na obzorju. Brez srebrnih res, igrajočih pred brigo, brez dolge brazde, ki se je vila za ladijo, a hitro zopet zginjala, bi bili popotniki lahko mislili, da njihova ladija stoji nepremično sredi oceana; tako mirno je bilo morje. (Pride še.)

Razpuščenje mestnega sveta v St. Pöltenu.

DUNAJ 30. Spodajevstrijsko namestništvo razpustilo je mestni svet v St. Pöltenu, ker se radi neprestane nesklepnosti ni moglo nikoli priti do reševanja važnih zasebnih in javnih zadev. Vodstvo tekočih poslov in izvedenju novih volitev poverilo se je namestniškemu tajniku Galattiju.

Prevažanje izseljencev v Ameriko.

BUDIMPEŠTA 30. Ministerski predsednik grof Tisza, kakor voditelj ministerstva za notranje stvari, je parobrodnemu društvu »Adria«, kakor zastopniku »Cunard Steamship Compagnie« podelil provizorično dovoljenje, da sme na svojih, med Reko in Newyorkom plovečih parnikih prevažati izseljence.

Štrajk mizarskih pomočnikov v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 30. Štrajk mizarskih pomočnikov, na katerem je udeleženo 800 njih, nadaljuje.

Grof Julij Szapary ponesrečil.

BUDIMPEŠTA 30. Grof Julij Szapary je na svojem posestvu Vaksony padel z voza ter si zlomil jedno preno kost. Stanje njegovo pa ni nevarno.

Bolezin nemškega cesarja.

BEROLIN 30. Nasproti poročilom v francoskih in angleških listih trdi »Nationalzeitung«, da zdravljenje cesarja Viljelma povoljno napreduje.

Iz francoske zbornice.

PARIZ 30. Komora je v današnji predpoludnarski seji razpravljala o proračunu vojne mornarice. Nekateri poslanci so Pelletanovi upravi vojne mornarice očitali razpravljanje in so obsojali, da se minister čisto nič ne ozira na častniške nazore glede gradnje ladij. Centrum in desnica sta oestro napadala ministra za mornarico. Minister je izjavil, da odgovori koncem razprave.

V popoludnarski seji je zbornica nadaljevala razpravo o proračunu vojne mornarice. Minister Pelletan je odgovarjal na razna očitavanja in dokazoval, da svota, ki se je izdala za rešenje vojne ladije »Estingole«, katera se je zarila v morsko dno, ni bila previsoka in da je bil podjetnik, kateremu se je dalo to delo, najcenejši ponudnik.

Zopet požar na pariški metropolitanski železnici.

PARIZ 30. Danes zjutraj navstal je požar v nekem motornem vozu metropolitanske železnice. Vsi potniki so še pravočasno pobegnili. Ogenj bil je hitro pogasjen.

Ločitev nemške knežje dvojice.

DRAŽDANE 30. Pred tukajšnjim višjim deželnim sodiščem vršil se je danes prvi termin v pravdi glede ločitve med knezom in kneginjo Schöenberg-Waldenburg. Kneginja je dospela semkaj včeraj.

Prošnja armenskega patrijarha na carja Nikolaja.

CARIGRAD 30. Armensko-gregorijanski patrijarhat je odposlal na carja Nikolaja po treh tukajšnjih nadškofih podpisano prošnjo glede cerkvenih posestev na Ruskem.

Turčija in Srbija.

CARIGRAD 30. Porta je naložila svojemu belgrajskemu diplomatičnemu odposlancu naj protestira pri srbski vladi, ker ista ne stavi nikakih zaprek prehajanju bolgarskih komitadžev (ustašev) preko srbske meje.

Deželna bramba na Švedskem.

KRISTIJANIJA 29. V današnji zbornišni seji je ministerski predsednik svaril pred znižanjem stroškov za deželno brambo, katero znižanje predlaga proračunski odsek, ker da je deželna bramba življenskega pomena za narod. Predsednik proračunskega odseka pa je na to izjavil, da se v deželi povzročijo deželni brambi sovražno gibanje, ako se ne znižajo proračunski stroški.

Turčija dementira.

CARIGRAD 29. Porta dementira vest, da bi se bila pritožila proti potovanju indijskega podkralja, lorda Curzona po perzijskem zalivu.

Dr. Koerberja — konec?

Dr. Koerber je psihološka uganjka. O moči gonore, da je precej bister. Vsakako presega mož se svojimi duševnimi zmožnostmi običajno mero v vrstah birokracije. In vendar se je udajal hudi zmoti. Vso svojo ministerako ekzistenco je stavil na eno karto — lepih govorov z mnogimi obljubami, ki se niso ureničevale in mnogimi zatrevanji, ki niso nahajala potrdila ne v predidnih in ne v poznejših dejanjih. Nikdo pred njim si niti tako samosvestno nalagal tolikih in tako težkih nalog:

nikdo ni zahteval s tolikim samoljubjem, naj se veruje v njegovo državniško nezmožljivost. Zadolstil pa ni nijedni svojih obljub, rešil ni nijedne prevzetih nalog. Bil je to pravi zistem vabljevega ospredja brez vsacega razloga ozadja.

Precej časa je vpeval s tem svojim zistemom. Pustimo Nemce, katerim je služil na strani. Oni so delali za-se, ko so podpirali Koerberja. Ali bilo jih je tudi med njimi, proti katerim je bil naperjen Koerberjev zistem, ki so se dajali varati. Danes so se menda stregli vsi. Danes je postalo prepričanje vseobče, da prvi pogoj za razmotanje zamotanega položaja je ta, da dr. Koerberjevo ministerstvo izgine s pozorišča. Dva češka lista sta — praška »Politik« in moravske »Lidove Noviny« — ki poročata, da je tudi v višjih krogih jelo prodirati spoznanje, da dr. Koerber ni dorasel težavni nalogi razrešenja avstrijske krize. Zabeleživši govornice o bližnji ministarski ali pa parlamentarni krizi, pravi »Politik« v svoji brzozjavni dunajski situacijski sliki, je tudi višim krogom postalo jasno, da se sedanji vladni zistem ne da več vzdrževati in da treba iskati kakega izboda. Še določeneje signalizirajo »Lidove Noviny« — organ mladočeške stranke na Moravskem — bližnji odstop ministerstva. Kako je dr. Koerber končno se svojim zistemom obvisel v zraku, izhaja iz zanimive izjave v rečenem listu, da dr. Koerber ne more dobiti nikogar, ki bi hotel predlagati zaključek debate o njegovi izjavi od dne 17. t. m. V najvišjih krogih postajajo nepotrpežljivi in silijo v kako rešitev. Zasedanje državnega zbora bo še malo časa trajalo. Za kulisami pa se že pridno vrše dogovori, ki naj pripravijo spremembo situacije. Čim pride iz Budimpešte vest, da je obstrukcija v ogrskem parlamentu upognena: ministerstvo Koerberjevo je — bilo! Le v tem da gredo mnenja navkriž, ali pride takoj popolna rešitev krize, ali pride za sedaj prehodno ministerstvo, ki naj pripravi to, česar Koerber ni mogel doseči: zporazumljenje med Nemci in Čehi.

Vprašanje italijanskega vseučilišča.

V vprašanju italijan. vseučilišča se pričakuje v bližnjem času odločitev, ki donese — provizorij. Do ustanovitve pravne akademije (torej ne popolnega vseučilišča) v Tratu, da se ustanove paralelni kurzi na vseučilišču dunajskem.

Tudi Italijani izvedo torej, da cilji avstrijskih vlad niso vsikdar tam, kamor kažejo obljube, kadar so vlade v stiski, in da so do teh drugih ciljev poti jako dolge.

Predstoječa sprememba v poveljstvu vojne mornarice?

Dunajski listi beležijo vest, da poveljnik avstrijske mornarice baron Spaun nameruje odstopiti in stopiti v pokoj. Počakati da hoče le zaključka prihodnjega zasedanja delegacij, v katerem bo še zastopal svoj resort. Potem da zaprosi za umirovljenje in se baje misli nastaniti v Gorici, kjer da je že najel ali kupil neko »vilo«.

Naslednikom baronu Spaunu in poveljnikom vojne mornarice je baje določen nadvojvoda Karol Štefan.

Ker pa na najvišjem mestu ne žele, da bi se člen najviše hiše pritegnil v parlamentarne boje, kar bi se zgodilo, ako bi nadvojvoda Karol Štefan moral v delegacijah zastopati zahteve vojne mornarice, nameruje dosežanje naloge poveljstva vojne mornarice razdeliti tako, da nadvojvoda postane le vojaški poveljnik mornarice in se nastani v Pulju, dočim bo kateri visok mornariški častnik vodil mornariški oddelek na vojnem ministerstvu na Dunaju in temu bo pripadala naloga, da bo stvari mornarice zastopal v delegacijah. Bržkone bo to mesto podeljeno kontra-admiralu grofu Montecuccoli.

Sedanja vlada v Bolgarski.

(Isv. poročilo »Edin.«)

Sredec, 26. nov. 1903.

Odnosaji v Bolgarski niso povoljni. Tam je zavladala tista stranka, ki je hotela svoj čas upropastiti Bolgarako. Danes so na vladi ljudje iz nekdanje Stambulove stranke žalostnega spomina. Ni dvoma, da uporabijo ti vsa sredstva nasproti svojim političnim nasprotnikom. Cankovistom, ki so danes, da si mnogoštevilnejši, obnemogli. Ljudje, ki so danes na vladi, delajo z vse silo na to, da se čim prej izvede preiskava proti morilec

njihovega vodje, Stambulova. Ta preiskava pripomore bržkone v to, da se stanje v Bolgarski še bolj razruva nego je že danes. Že se je zastrupilo po sumničenju na škodo najuglednejših voditeljev pojedinih strank, sosebno pa rusofilov. Izmišljajo se najrazličnejše stvari, samo da se škoduje nasprotnikom. Delovanje rusofilskega kabineta dr. Daneva pripisuje se nekaki zaroti, ki da so jo Cankovisti pripravljali proti knezu. — Mejtem pa se doznava, da je te izmišljotine in vsa anonimna pisma pripravljala mestni župan v Sredu, Basmadžijev.

Sedaj pa bi se hotelo zaplesti v to stvar tudi oficijelno Srbijo, češ, da je ona delala na to, da se Srbija in Bolgarska zedinijo po personalni uniji.

»Večernja pošta« zašla je daleč na svojem grdem delu neprijateljem Slovanstva v prilog. Ona trdi, da so Cankovisti vodili pogajanja s Srbi za eventualno odstranitev bolgarskega kneza. »Večernja pošta« je donesla to vest že davno, ko je imel dr. Danev intimen razgovor s kraljem Aleksandrom in tedanjim srbskim ministrom Vujičem in v tem razgovoru da se je izrazil, kako da bolgarska vlada, in stranka, ki so podpirale vlado Danevlevo, nimajo zaupanja v kneza Ferdinandu. Vse te stvari se trosijo v namen, da bi se kompromitiralo Cankoviste in da se Srbijo predstavlja kakor neprijateljico Bolgarske ter da tako ne pride do bolgarsko-srbskega sporazumljenja.

Taki pojavi provzročajo skrb vsem prijateljem Slovanstva, ki se boje, da se s tem okoristijo slovanski sovražniki.

Dnevne novice.

Slovenščina na naših državnih ljudskih šolah. Na nemški deški državni ljudski šoli na Piazza Lipsia je 131 takih otrok, ki so tudi vpisani za Slovence. Ali kako naj si tolmačimo dejstvo, da jih od teh 131 otrok obiskuje le 36 pouk v slovenščini? Ker je stvar važna za nas, smo malce poizvedovali o vzrokih temu neugodnemu stanju stvari. Po dobljenih informacijah so vzroki ti-le:

Pouk je mlačen, prav tako, kakor da se mu ne želi kakega vspeha. Za dosežanje vspehov je prvi pogoj ta, da učitelj tako ureja svoja predavanja, da vzbuja v učenceh veselje do učenja. Takega prizadevanja, take želje absolutno pogrešamo na poučevanju slovenščine na gori imenovani šoli.

To nam bo umevno popolnoma, ako uvažujemo, — to bi bil drugi vzrok, zakaj tako malo otrok zahaja v slovanski pouk — da se o vpisovanju rabijo vse možne finese, najrazličnejša sredstva, da se otroci, oziroma njihovi starši, zavajajo, da ne vpisujejo otrok v slovenski tečaj.

Sosebno se odklanjajo od pouka v slovenščini vsi tisti otroci, ki ne znajo že slovenščine od doma, četudi so sssariši Slovenci in žele, da bi se jim otrok spopolnil v znanju slovenskega jezika. Zato bi želeli pojasniti od kompetentne višje strani, da-li je pouk v slovenščini na državnih ljudskih šolah res pristopen le onim otrokom, ki že znajo ta jezik, in ne tudi onim slovenskim otrokom, ki se žele učiti ta jezik!

To bi bili glavni vzroki slabemu vspevanju slovenskih tečajev na državnih ljudskih šolah v Tratu. Vrhu vsega pa je [še vpoštevat]i splošno znano resnico, da se tudi otroci sami zanemarjajo, ako ne dobivajo vspodbuje od učitelja.

Gospodu deželnemu nadzorniku Matejčiču pa bi položili na srce, naj obrne svojo pažajo učnemu redu za slovenščino. III. razred ima na pr. predpisane 3 ure na teden za slovenski jezik. Oddelek za slovenščino v tem razredu je spojen na gori rečeni sili z oddelkom II. razreda, za kateri so predpisani le dve uri. Tako je oddelek III. razreda prikraščen za eno uro pouka na teden. — Dalje povdarjamo, da obstoji namestništva naredba, da je ustanoviti poseben tečaj za učenje slovenščine, čim se je v enem razredu oglasilo 10 učencev. V šoli na trgu Lipsia pa je v III. razredu nad 20 otrok, ki se uče slovenščine in vendar je ta oddelek združen s tečajem II. razreda!!

Sedaj bi vendar morali priti enkrat na jasno: ali so namestništvene naredbe obvezne za vodstvo nemških državnih sol ali niso obvezne!! Ali se te naredbe izdajajo ali se ne izdajajo v tisti namen, v kateri se sploh izdajajo naredbe in zakoni — v namen namreč, da se tudi — izvršujejo!!

Občinske volitve v Mariboru so se zaključile z izvolitvijo nemških kandidatov.

Interesantno je, da je med izvoljenci tudi e. kr. uradnikov, da-si je program, na kateri so bili izvoljeni, kompromisen program med nemškimi nacionalci in — pangermani. V novem občinskem svetu bo sedelo 29 nemških nacionalcev, ki pa se nič ne razlikujejo od pangermanov, in en socijalni demokrat.

Odlikovani slovenski obrtnik na V. mejnarodni razstavi v Rimu. — Slovenski rojak, g. J. Kopač, svečar v Gorici, je razstavil svoje svečarske izdelke na V. mejnarodni razstavi uzorcev v Rimu za l. 1903. Prisojena sta mu bila v odlikovanje zaslužni križec in zlata kolajna. Kakor je znano, je g. Kopač na razstavi v Vidmu dobil za svoje svečarske izdelke največje odlikovanje!

»Primorski list« nasprotnikom slov. bogoslužnja. — V zadnjem »Primorskem listu« čitamo:

»List »Il Popolo« piše v zadnji številki, da je v krški in splitski škofiji zavladala verska anarhija radi slovanske liturgije in da je sv. Oče Pij X. posegel vmes s tem, da je potrdil odlok sv. Očeta Leona XIII. z dne 5. avgusta 1878.

Tako »Popolo«! Mi smo prašali nekatere duhovnike iz krške škofije, ali je to resnično. Izvedeli smo, da je v krški škofiji prekrasen red, da vlada med škofom in duhovščino najlepša sloga in da je premil škof dr. Mahnič med ljudstvom zelo priljubljen. Gospodje okolu »Popolo« so najbrže prepisali dotično notico iz kakega cerkvi in Slovanom neprijaznega lista. Tako ne smejo delati katoliški listi! Tako postopanje je še-le prava anarhija!

Znano je gospodom okolu »Popolo«, da je premilostni škof dr. Mahnič obhajal leta 1901. škofijsko sinodo, ki je za vsa mesta in vasi, za vse cerkve in cerkvice natančno določila liturgični jezik. Vse sklepe škofijske sinode je papež Leon XIII. potrdil. In v kljub vsemu temu se drznejo govoriti o verski anarhiji v krški in splitski škofiji!! Mi vemo, kam pes tace moli. Ta manever se ponavlja skoraj po vseh framaonskih in žal tudi po nekaterih katoliških italijanskih časopisih. Prepričani smo, da to ne bo v korist katoliški cerkvi!

Posebno moramo povdariti, da branitelj, reditelj in voditelj listu »Il popolo« je goriški prost Faidutti, [nekdanji prijatelj Slovencev in italijanskih klerikalcev, a sedaj somišljenik italijanskih liberalcev in boritelj proti slovenskemu bogoslužju.

Pouk v slovenščini. Prejeli smo: Sedaj pa sedaj se oglašja neki dopisnik v »Edinosti«, ki si kar ne more dati miru radi dejstva, da je med udeležniki na naših narodnih prireditvah tudi takih, ki še vedno govore italijanski med seboj. Prizadevanje, da bi v naši družbi vladal le naš materini jezik, je gotovo hvalevredno. Ali zdi se mi, da dotični dopisnik v svoji gorečnosti — kakor se glasi tisti pregovor — z umazano vodo vred, v kateri se je kopal otrok, izliva — tudi otroka.

Pravo pot, da se doseže cilj, je ubral ruski kružok, uvedši tečaj za pouk v slovenščini. Samo menim jaz, da naj bi bil ta pouk v prvi vrsti namenjen takim, ki ne znajo toliko slovenščine, da bi mogli konverzirati v njej. Saj oni, ki so že veščji slovenščini, imajo dovolj druge prilike za spopolnjevanje, izlasti s čitanjem časopisov in knjig in s pridnim zshajanjem v slovenske družbe. Za njih, ki so vzrasli v takih razmerah, da si niso priučili svojega materinega jezika, a žele priučiti si ga — za-te je treba skrbeti!

»Marijana« pri sv. Ivanu. K včerajšnjemu poročilu o predstavi »Dramatičnega društva v Tratu« bilo bi še dostaviti, da je med dejanji sviral oddelek »Tržaške sv. Jakobske godbe«, ki se je sedaj pred kratkim ustanovila v društvo ter se predstavi v prihodnjih dneh tržaškemu občinstvu s svojim prvim koncertom. — Društveni orkester, ki šteje kako trideseterico izvršujočih členov, je poslal na prošnjo dramatičnega društva le oddelek dvanajstero sviračev na [predstavo ter smo z zadoščanjem konstatirali, da so isti vzlic skrčenemu številu precizno in v občo zadovoljnost izpolnili svojo nalogo. Ako bomo sklepati iz tega skromnega nastopa, lahko z mirno vestjo priporočamo ves orkester zanimanju in vpoštevanju našega občinstva o njega prvem koncertu.

Gospodarako društvo pri sv. Mariji Magdaleni zgornji (pri Kronesu) javlja svojim zadružnikom, da bo v četrtek dne 3. t. m. ob 8. uri zvečer posvetovanje radi nekaterih važnih stvari.

Za makedonske begunce so nadalje darovali sledeči gg.:

Anton Vrabec 3 K, Anton Baratto 1 K, Ivan Gorup 5 K; Andrej Černe nabral v veselju družbi v Barkovljah 6 K 43 st., prej je bilo izkazanih 405 K 70 st., skupaj torej 420 K 63 st.

Društvo slovenskih in hrvatskih dijakov upodablja juče umetnosti »Vesna« na Dunaju. priredi svoj III. redni občni zbor dne 1. grudnia ob 7. uri zvečer, se sledečim vnapredom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo odseka za razstavo. 4. Predavanje druga Rački-ja o hrv. umetnosti. 5. Poročilo presojevalnega odseka in 6. Slučajnosti. Društveni lokal: III. Richter-Restaurant-Rennweg št. 1.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu so darovali: g. Fran Toros z izrekom: »za ruski hleb na Brouenosen Nikolaj I.« 3 K; proseški Mohorjani zložili 50 K 50 stot., »Slovenska štalsnica v Škedenju« nabrala v Ricmanjih 2 K, g. Jakob Godina (Ban) v Škedenju nabral o priliki svatbe gospoda Josipa Flego 5 K. Mog platit stotero!

Blagajništvo.

Ženski podružnični družbe sv. Cirila in Metodija je doposlal družiti g. Normali iz Brezovice 4 K 28 st, kojo svoto so podarili Mohorjani. — Naj bi temu sledili tudi drugi gospodje poverjeniki.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija je začela razpošiljati rodoljubom in rodoljubkam po mestu in deželi okrožnico za »Božičnico«. V koliko pomoč je »Božičnica« našim ubogim slovenskim učencem in učenkam, to vedo le oni, ki vedo, kaj je ubožstvo. Kako se otrošiči vesele daril, ki jih prejema vsako leto od odbora ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija, ki preskrbi potrebnim obleke, obuvala in drugo!

Rodoljubi! Darujte tudi letos vsak po svoji moči! Saj s tem vršite le rodoljubno in človekoljubno delo, s katerim pomagata naši narodni stvari tu v Trstu, na braniku naše Adrije. Ne zabite torej na »Božičnico«, ki vrši tudi letos svojo človekoljubno dolžnost ter pomagajte odboru iste, da bo mogel zmagovati težavno nalogo!

Darove sprejema g. Maša Grom, ulica Foscolo št. 4. Trst.

Slovenec za — dobre gospode! Pri nedeljski otroški demonstraciji, ki se je vršila se skupnim obhodom kakih 200 dijaščičev, je pred kavarno Chiozza nek neumen Slovenec zaupil — v prilog laški univerzi. Dobri in nad vse civilizovani naši — najnovejši »prijatelji« so mu pa omenjeno neumnost poplačali s tem, da so pokazali nanj rekoč: »Ara! ščavo, ohe ziga pro università!« (Glejte sužaja, ki vpije na korist naše univerze!)

Ako je še kaj takih slovenskih bedakov — naj se le dajo zasramovati!

Velik vihar. Iz Voloskega nam poročajo, da je v soboto divjal po Kvarneru velik vihar, ki je napravil mnogo škode. — Nasip v Opatijski luki je razpočil po vsej svoji dolžini ter se je izlitali na sredi jako sesedel. Kar je bilo v Lovranu narejenega za novo luko, je vihar skoro popolnoma razrušil. Po morju pred Voloskem plava velika množica lesenih tramov, katere je morje najbrž vzelo v Lovranu.

Vihar, grom in strela v zimf. V soboto po noči smo imeli tudi v Trstu — kakor po mnogih krajih drugod — grozno in za to letno dobo povsem nenavadno vreme: pravi fenomen v naravi. Popoldne že je začelo morje postajati silno viharo in je pristaniški kapitanat smatral potrebnim, da je dal posebno pričvrstiti vrvi ladij, zasidranih v luki. Na večer se je morje tako razburkalo, da je prestopilo obrežja. Po nekaterih krajih ob morju ni bilo možno hoditi. Obrat tramvajskih voz med Lloydovo palačo in trgov Giuseppina je bil prekinjen.

Po 11. uri zvečer pa je začelo toli silno grometi, bliskati in treskati, kakor nismo doživeli vse poletje. Hiše so se stresale kakor da je hud potres. O poplavi v novi luki nam poročajo:

Voda je ploskala nad 3 metre nad normalno višino in je poškodovala vse obrežje. V magazinu 33 tvrdeke Angeli je voda razbila vrata in pokvarila 20 vreč sladkorja. V magazinu 31 je razbila 3 vrata in pokvarila 400 vreč kave. Takih škod je bilo na raznih krajih.

Poškodovane ladje. Iz Barkovelj nam poročajo, da so morale ladje gosp. Jurija

Martelanca, ki prevažajo oglje za vodovod Brojenesa, v soboto zvečer ostati tamkaj, ker se niso mogle vrniti radi viharnege vremena. Ali vzle temu je vihar močno poškodoval ladje.

Nezgode na delu. — 29-letni zidar Anton Moro iz ulice San Francesco št. 14 si je ranil kazalec le roke.

— 18-letni klepar Ivan Peroti iz ulice Battaglia št. 5, si je ranil mezinco desne roke.

— 28-letni mesar Gvidon Sieni od Sv. Marije Magd. zgoraj se je ranil palec desne roke.

— 16-letna testeninarica Andreina Giorgomila iz ulice Giuliani št. 2 A si je ranila dlan desne roke.

— 20-letna dnarica Karolina Magris iz ulice Molin a vento št. 16 si je ranila palec desne roke.

— 40-letni težak Julij Bertoli iz ulice Paduina št. 4 si je precej močno ranil levo roko mej pestjo in komolcem.

Vsi so dobili prvo zdravniško pomoč na zdravniški postaji.

Tatvina. Včeraj dopoldne je šla Alojzija Limpel, stanujoča v ulici Coroneo, kupit mesa v mesnico, nahajajočo se v ulici San Giovanni št. 4. Pred vstopom v mesnico je še imela denarni mošnjiček v žepu, ko je pa hotela plačati kupljeno meso, ni bilo mošnjička nikjer. Mošnjiček je bil izginil — po zaslugi in v korist nepoznanega tatu, kateri je precej dobro opravil, ker je bilo v mošnjičku 12 K. Okradeni Lojziki ni preostajalo drugega, nego da je prijavila stvar policiji.

Poneverjenje. Kajetan Savino iz Conversana v Italiji je bil izročil svojemu sodeželanu 21-letnemu mizarju Ivanu Colagrande, kateri stanuje v ulici dell' Istituto št. 16, svoto 30 kron s prošnjo, da odpošlje ta denar mesto njega njegovoj ženi. Colagrande je sprejel denar ter obljubil, da ugodni prijateljevi prošnji. — Te dni je pa Kajetan dobil pismo od svoje žene, katera mu je v tem pismu očitala, zakaj da jej ne pošlje nikakega denarja. Kajetan je dal valed tega včeraj aretovati — svojega prijatelja in sodeželana — Ivana Colagrande, kateri je tudi priznal, da je izročil mu denar pridržal za-se, ker se je nshajal v potrebi.

Porotno sodišče.

Radi zločina ubojstva. Včeraj predpoludne ob 9. uri se je otvorilo zadnje letošnje zasedanje porotnega sodišča. Prva je bila na vrsti kazenska obravnava proti 50-letnemu krojaču Antonu De Castello iz Padove, radi zločina ubojstva.

Predsedoval je vitez Urbanovich, votanta sta bila sod. svet. Crusiz in Cazzafura, državno pravdnništvo je zastopal dr. Chersich, a branil je toženca odvetnik dr. Savo.

Obtožnica sloni na sledečem dogodku: Na večer dne 2. junija t. l. sta stala danšnji tožence Anton De Castello in Anton Kobau na vogalu ulice Donota in ulice Riborgo ter kramljala z mladenkama Amalijo Grego in Julijo Bozza. Mej tem je bil prišel mimo njih mladenič Guerrino Cesutti, kateri je bil pijan ter je začel sabavljeti onima dvema. Valed tega se je bil vnel prepir mej Cesutti-jem in Kobalom. Ko je pa Kobau spoznal, da je Cesutti pijan, se ni hotel dalje prepirati z njim ter je raje odšel. Cesutti je pa začel dražiti in žaliti Antona Castello, kateri pa ni bil tako pameten kakor Kobau, ampak se je začel pretopati s pijanini Cesutti-jem. Mahoma je pa Castello končal pretopati se ter odšel po ulici Donota na svoje stanovanje v hiši št. 2 iste ulice. Tu je pograbil velike krojaške škarje ter se oborožen z istimi vrnil na ulico, kjer je še našel Cesuttija ter istemu takoj zabodel škarje v trebuh. Valed te rane je Cesutti umrl v bolnišniči 5 dni zatem.

De Castello je moral torej odgovarjati radi zločina ubojstva in poleg tega tudi radi prestopka proti izgonu iz države, ker je bil izgnan iz Avstrije že leta 1898.

Po prečitani obtožnici je predsednik zaslil toženca, kateri je priznaval, da je po-hojnega Cesuttija udaril parkrat s pestjo. Pripovedoval je, kako se je pričel in vršil pretop mej Cesutti-jem ter njim in Kobalom. Trdil je pa, da se on ne spominja, da bi bil Cesuttija ranil se škarjami, ker da je bil popolnoma pijan.

Kot priče so bili zasljeni Anton Kobau, Amalija Grego, Gaeton Tedeschi, Josipina Bader, Ivana Rusovich, Jakob Jurca in redarstveni nadzornik Henrik Ksafač. Za tem so bile prečitane pisane izjave prič Julije

Bozza, Vincencija Romei, Virgilija Boschini in še nekaterih. Najbolj zanimiva je bila izjava priče Ivane Rusovich, katera je videla, kako je šel Castello se škarjami v rokah proti Cesuttiju in ko je prišel poleg tega, kako mu je zasadil škarje v trebuh. Takoj zatem je pa videla Cesuttija pasti vznak na tla ter čula, kako je isti zavpil: »Mati moja, za-me je končano!«

Na to je dal predsednik prečitati razne listine, mej katerimi so izvestja zdravniških izvedencev, ki konstatujejo, da je Cesutti umrl jedino vsled rane v trebuhu. Informacijska listina elika toženca z jako temnimi barvami, kakor vročekrvnega človeka, kateremu se ne ljubi delati in ki je bil že večkrat kaznovan radi raznih zločinov ter vsled tega tudi izgnan iz Avstrije.

O pol jedni uri popoldne je bila razprava prekinjena do 4. ure.

V nadaljevanje razprave je sodni dvor postavil porotnikom 3 vprašanja in sicer I. ti-čooe se zločina ubojstva, II. tičooe se istega zločina, ali izvršenega v pijanosti in III. tičooe se prestopka izгона.

Zatem je govoril državni pravdnik dr. Chersich, ki je utemeljeval obtožbo, a za ojim branitelj dr. Savo, ki je isto izpodbijal in to tako prepričevalno, da so porotniki zanikali prvo vprašanje ter pritrdili drugemu in tretjemu. Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor Antona De Castello rešil obtožbe radi zločina ubojstva ter ga obsodil radi prestopka izгона na 14 dni zapora.

Trgovina.

Borzna poročila dne 30. novembra. Tržaška borza.

Napoleoni K 19.05 1/2—19.08 1/2, angleške lire K 23.94 do 23.98. London kratak termin K 239.40—240.—, Francija K 95.00—95.30, Italija K 95.15—95.45, italijanski bankovci K 95.15—95.45, Nemčija K 117.05—117.35, nemški bankovci K 117.00—117.30, avstrijska ednotna renta K 100.40—100.70, ogrska krona renta K 98.30—98.60, italijanska renta K 101.90—102.30, kreditne akcije K 682.—684.—, državne železnice K 672.—675.—, Lombardi K 88.—90.—, Lloydove akcije K 745.—755.—, Srečke: Tisa K 327.—332.—, Kredit K 473 do 482, Bodenredit 1880 K 294.—299.—, Bodenredit 1889 K 288.—293.—, Turške K 142.—do 144.—, Srbske 2% K —.—

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	predvečeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.45	100.45
v srebru	100.30	100.30
Avstrijska renta v zlata	120.70	120.55
v kronah 4%	100.50	100.50
Avst. investicijska renta 3 1/2%	92.65	92.80
Ogrska renta v zlato 4%	118.55	118.60
v kronah 4%	98.40	98.45
renta 3 1/2%	89.90	89.75
Akcije nacionalne banke	1613.—	1613.—
Kreditne akcije	680.75	683.30
London, 10 Lstr.	239.50	239.55
100 državnih mark	117.15	117.15
20 mark	23.45	23.43
20 frankov	19.06	19.06
100 ital. lir	95.25	95.25
Cesarski cekini	11.33	11.33

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3% francoska renta 98.20, 5% italijanska renta 104.15, španski exterior 90.60, akcije otomanske banke 604.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi —, unificirana turška renta 88.10, menjice na London 251.95, avstrijska zlata renta 102.75, ogrska 4% zlata renta 103.—, Länderbank —, turške srečke 138.50, parizka banka 11.30, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 12.10. Trdno.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 89 1/4, Lombardi 3 1/2, srebro 26 1/4, španska renta 89 1/4, italijanska renta 103 1/4, tržni diakont 4 —, menjice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke —.

Tržna poročila 30. novembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.68 do 7.69, Rž za april K 6.63 do 6.64, za maj — do —, Oves za april K 5.49 do 5.49, za maj K — do —, Koruza za maj K 5.16 do 5.17.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: rezervirano, mirno, prodaja 17.000 met. st. nespremenjeno. Druga žita nespremenjeno. Vreme: oblačno.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 32 1/4, za marec 33 — za maj 33 1/2, za september 34 1/4, vzdržano: kava Rio navadna loco 27.30, navadna reelna 31.34, navadna dobra 35.37.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za november po 50 kg 40.— frk, za marec 40.75 frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za november 16.95, za december 16.95, za marec 17.60, za maj 17.80, za avgust 18.20, za oktober 18.35. Mirno (Vreme: zmrzlina.)

London. Sladkor iz repe surov 8 1/4 Sh, Java 9.04 1/2 Sh. Trdno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.75 do 66.50, za september K — do —, dec.-avg. 64.75 do 65.75, Concasse in Melispile promptno K 70 — do 71 —, za sept. K — do —, dec.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Vzdržano. Nespremenjeno. 5 do 10 stot. povška.

Pariz. Rž za tekoči mesec 14.65, rž za december 15.—, za januar-februar 15.—, za januar-april 14.75 (mirno). Pšenica za tekoči mesec 20.45, za december 20.80, za januar-februar 20.65, za januar-april 21.65 (mirno). — Moka za tekoči mesec 28.15, za december 28.30, za januar-februar 28.25, za januar-april 28 — (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 53.50, za december 53.—, za januar-april 53.25, za maj-avgust 53.— (mlačno). Spirit za tekoči mesec 39.25, za december 38.75, za jan.-april 38.75, za maj-avgust 39.50 (trdno). — Sladkor surov 88° usn nov 23—23 1/4 (mirno), bel za tekoči mesec 26.—, za decem. 26.12 1/4 (trdno) za januar-april 27.62 1/4, za maj-avgust 27.62 1/4, rafiniran, 57 1/4—58.— Sneg.

Insolvenca. DUNAJ 30. Tvrška Krauss & Lockenbacher (tovarna črevljev) je postala insolventna. Pasiva znašajo 300.000 kron.

Plovbene vesti.

Brzjavni „Avstr. Lloyd“ dne 29. novembra.

Parnik »Bohemia« je nastopil včeraj povratek iz Aleksandrije.

Parnik »Salzburg« je nastopil včeraj povratek iz Carigrada.

Parnik »Nadvojvoda Fran Ferdinand« na povratku iz Kobe, je dospel včeraj v Bombay.

Parnik »Melpomene« na potovanju v Santos, dospel je včeraj v Pernambuco.

Trgovina se zaklanimi prašiči.

Včeraj 30. novembra je bilo pripeljanih na trg 124 prašičev.

Radi južnega vremena je bilo povpraševanje po blagu slabo ter je bilo kupčija mrtva. Prodalo se je jako malo.

Povprečna cena 110 K, le ena partija se je prodala po 116 K.

V mesecu oktobru t. l. je bilo pripeljanih na tržaški trg 1416, a v mesecu novembru 2288 prašičev.

Zunanja trgovina Srbije.

Po trgovinskem izvestju je iznašala vrednost uvoza (importa) v Srbijo prvih 9 mesecev tega leta 43 milijonov frankov nasproti 32.6 milijonov frankov v istej periodi preteklega leta in vrednost izvoza (eksporta) iz Srbije v istem času t. l. 41 milijonov frankov nasproti 47 milijonom fr. iste periode preteklega leta.

Dvorana za sodne dražbe v ulici Sanità št. 6.

Uradne ure (samo ob delavnikih) zjutraj od 8. ure do 12., popoldne od 2. do 6. ure, ob sobotah, od 3.—7. ure.

DRAŽBE:

V sredo, 2. decembra ob 9. uri predp.

Pohištvo, mnufaktorno blago, perilo, rabljene obleke, bambušova stolica.

V soboto 5. decembra ob 9. uri predp.

Pohištvo, bilard, šivalni stroj in bicikelj.

ZAHVALA.

Podpisani izrekati tem potom vsem, ki so spremili njih preljubljeno pokojno

Emo Skok

k večnemu počitku, iskreno zahvalo.

Posebno se zahvaljnjeti vsem onim, ki so jima bili v tem žalostnem trenutku na kakoršen si bodi način v pomoč in tolažbo.

V TRSTU, dne 30. novembra 1903.

Družini Skok — Križnič.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih. Iustrovan cenik brezplačno in franke.

Svoji k svojim! ZALOGA pohištva dobro poznano tovarne mizarake zadruge v Gorici (Solkan) vpisane zadruge s omejenim poročtvom prej Anton Černigoj Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Maronzi. Največja tovarna pohištva primorske dežele. Solidnost zjamčena, kajti lea se osnili v to nalašč pripravljeneh prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj odoben, moderan sestav. Konkurenčno cena. Album pohištvo brezplačno.

Oglas.

Zupanstvo občine Dekani, razpisuje službo občinskega tajnika z letno plačo 1200 kron, prosto stanovanje in druge nagrade, skupnem znesku 260 kron. Prosilci se morajo izkazati z dobrimi spričevali in znanja slovenščine, italijanščine, zglasiti se je do 15. decembra 1903.

Ivan Pavlič, župan.

Tovarna za cementne plošče ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umedeuse od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.— □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Zaloga glinastih pečij

v različnih velikostih načrtih in barvah ter raznovrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz ene prvih čaških tovarn. Zeló trpežno blago, cene zmerne. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in sprejemajo vsakovrstne poprave.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam se najtoplije.
PETER VERČON
TRST. — Ulica Chiozza št. 14.
(skozí dvorikše).

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20A, I. nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

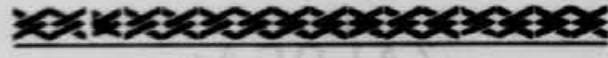
Urar F. Pertot Trst ulica della Poste 3, vokal ul. Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 glid. naprej, zlate ure od 8 glid. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Najstarejša slovenska zaloga in tovarna pohištva Andreja Jug v Trstu, ulica S. Lucia 12. (zadej tribunala) priporočam vsake vrste solidno izdelanega, svetlo ali temno politiranega pohištva.

Visokošolec podučuje vse gimnazijske predmete v slovenskem, latinskem in hrvaškem jeziku. Naslov povč uprava »Ed.«

Z ozirom na ugoden nakup izdelanih oblek za gospe dečke in deklice vabim p. t. občinstvo da se prepriča o raznovrstnem izboru ter dobrem izdelku po tovarniških cenah.

„Al nuo o negozio“
TRST. — BORZNI TRG št. 4. — TRST.

Pozor!

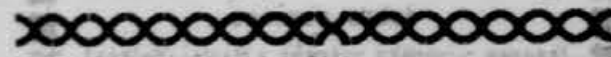
395 komadov samo glid 1.85.

1 krasna ura s 24 urnim tekom s posrebrneno, verzično; 1 krasna spila za kravate se simili biseri; 1 pestan s ponarej. kamnom za moške ali ženske; 1 garnitura gumbov za manšete, srajce in ov. atnik, jamčeno iz 3. double zlate; 6 žepnih rut iz pristnega platna; 1 krasna pisalna oprava iz niklja 1 lepo toletno ogledalo z etvijem in lepim glavnikom; 1 lepo čišče toletno milo; 1 beležnica; 12 komadov umetnih slik najznamenitejših mož sedanjega časa; 72 pisanih prev. in še 290 različnih komadov, koji so v hiši koristni.

Posilja po povzetju ali predplačilu.
H. Spingarn, Krakov 43.

Kdor vzame 2 ovitka, vdobi po vrhu en nož z 2 rezili, ako se vzame več ovitkov se priloži vsa kemu po en tak nož.

Za to kar ne ugaja, se denar takoj vrne.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000,000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Fromese izdaja k vsakomu žrebanju.

+

Andrej Pertot

(absolvirani dijak privatne trgovske šole v Pragi)

umrl dne 29. t. m. ob 8 1/2 popoldne v 23. letu svoje starosti po dolgi in mučni bolezni previden se sv. zakramenti za umirajoče itd. Pogreb bo danes ob 4. uri pop., iz hiše žalosti, pri rumeni hiši.

V BARKOVLIJAH, dne 1. decembra 1903.

Antonija Pertot poroč. Starec sestra. Andrej Pertot oče. Josip Pertot brat.
Eufemija Pertot rojena Piškane nevesta. Radoslav Starec svak. Emilija vdova Pertot roj. Milič nevesta.
Vladimir, Lilijana, Stana, Vanda in Boris, vnuki.

Zlatar DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporočam svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Zdravje je največje bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranjo in zunanjo rabo. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. Delujejo blagodajno pri boleznih v želodcu, ublažujejo katar, umirajoje blevanje in lajšajo nadubo. Pospešujejo prebavljanje, čistijo kri in čreva. Odvajajo velike in male gliste in vse bolezni provzročene od glist. Delujejo izvrstno proti hripavosti, zdravijo vse bolezni na jetrah, »koliko« in trganje v želodcu. Ostranijo vsake mrzlice in vse bolezni izvirojoče iz mrzlice. Najbolje sredstvo proti maternici in madroni. Te kapljice ne smejo manjkati v nobeni mestni in kmečki hiši.

Dobiva se samo v mestni lekarni v Zagrebu. Naročila naj se naslovlja: **Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg 44., v bližini cerkve sv. Marka.** Denar naj se pošilja naprej, drugače se pošlje po povzetju. Manje kot jeden ducat (12 steklenic) se ne pošlje. Cena je sledeča franko na vsako pošto: 12 steklenic K 4.—, 24 steklenic K 8.—, 36 steklenic K 11.—, 84 steklenic K 14.60, 60 steklenic K 17.—.

Na razpolago je tisoče priznanih pisem, ki se ne morejo vsa priobčiti, zato navedemo samo imena nekaterih gg., kateri so s peselnim vsehonom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Karetinčić, učitelj; Janko Kišur, kr. nadgozdar; Stefan Barčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanović, kmet itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg 44., v bližini cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogatstvo!

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Na najvišje povelje Njegovoga c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXIII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 19.382 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.880 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 17. decembra 1903. Jedna srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradnih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopolnjejo poštne prosto.
C. kr. ravnateljstvo loterijskih dogodkov
oddelek za državne loterije.

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke (tudi na deželo) neposredno tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov)
v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna nastava v Parizu 1902. Najvišje odlikovanje Avstro-Ogrske za glasovirje.

Ure od elektr. plaque zlata.

Samo 16 K

Kdor želi imeti natančno uro, naj si naroči zaupno pristno žensko remont. uro od 14 karat. plaque zlata, koja ura je bila na zadnji pariški razstavi odlikovana z največjim darilom. Te ure imajo neprekosljiv precizniški tek, katerega jamčimo pisмено za 3 leta. Okrov ure obstoji iz treh odskočljivih pokrovec (savonette) je krasno opremljen, fino vdolben in graviran, modernega ozkega fačona napravljen z noveizumeno popolnoma nespremljivo ameriškansko goldin korino in vrhu tega se prevlečen potom elektr. s 14 karat. zlatom. Ta ura se nič ne razloči od pristne zlate ki velja 200 K ter s kakor zlate in edino nadovestila žepnih ur, ker obdrže svojo vred ost. Da se te ure raz-irijo, smo ceno moškim in ženskim uram postavili le na K 16.— franko poštne in carine (prej so stale K 35.—). K vsaki uri dodaj se etvij.

Krasna moderna verižica za moške ali ženske (ob jednem tudi za okoli vratu) od plaque zlata K 5.—, 8.— in 12.—.

Vsako uro, koja ne ugaja, se sprejme nazaj, tedaj nikak rizik.

Svetovna znanost naše tvrdke kakor tudi vsak dan dohajajoča vizualna pisma in n. knudna naročila jamčejo za resničnost tega, kar oznanjamo. Pošiljanje se vrši po povzetju ali predplačilu doličnega zneska. Naročbe se imajo pošiljati na sodno protok. tvrdko

M. FEITH, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

• Zaloga švicarske tovarne za ure „Chronos“.

Naznanilo.

D. Zalaznik Kaufanar preskrbuje že več let let vinskih trgovcem in gostilničarjem nakup vina in pošilja tudi malim odjemalcem naravna istrjanska vina po nizki ceni.

Stvarna pojasnila brezplačno. Narodna gostilna in prenočišče v lastni hiši nasproti postaje.

Ljubitelji dobre čaje čaja, zahtevajte povsod najljubše in najboljše v četja

INDRA TEA

Zmes najljubšega čaja Kine, Indije in Cejlona. Pristen le v izvirnih zavitkih. Zaloga je razvideti iz lepakov.

FOTOGRAF

Peter Miani

TRST. — CORSO št. 41. — TRST.

Izvršuje vsako naročbo z največjo točnostjo in dovršeno umetnostjo v platinotipijo, slike na bliščec papir, skupine, konje in opravo, arhitekture, notranje stvari, ponarenjenja.

Sprejema tudi naročbe na povečanja v vsaki velikosti od 12 K naprej.

6 komadov	»Secesion«	K 3.—
3	»Visit«	2.—
6	»	4.—
6	»Visit« s poskušnjo	5.—
3	»Kabinet«	6.—
3	» s poskušnjo	7.—
6	»	9.—
6	»	10.—

Svoji k svojim

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.